

Commissieadvies

SV Begroting 2025

Datum	25-10-2024
Statencommissie	Bestuur, Economie, Cultuur & erfgoed - integraal
Voorzitter	Lyke Veen
Statenadviseur	Berbel Ferwerda

De Statencommissie adviseert dit Statenvoorstel als te agenderen voor de Statenvergadering van 13 november 2024.

Tijdens de behandeling van de begroting werd gevraagd te waken voor het ontstaan van een vertekend beeld tussen inkomsten en uitgaven nu 80 miljoen vanuit de reserves technisch worden overgeheveld om ingezet gaat worden. Het college werd opgeroepen om in de toekomstige P&C-documenten tot een verbeterende en minder vertekende weergave te komen.

SP gaf aan dat volgens hen de weerstandratio hoger is dan in hun ogen noodzakelijk en BBB gaf aan zich zorgen te maken over de afname van de saldireserve. BBB stelde de vraag hoe de provincie meer inkomsten kan genereren om de gestelde ambities daadwerkelijk uit te kunnen voeren en betaalbaar te houden. In dit licht riep BBB GS op om zorgvuldige afwegingen te maken en werd er ook gememoreerd aan het proces Duurzaam financieel evenwicht wat op korte termijn van start gaat en waar PS nadrukkelijk bij betrokken zal worden.

CDA vroeg naar de effecten van de afgelopen septembercirculaire en naar de mogelijke gevolgen voor de provincie Utrecht als de uitkomsten van het proces herverdeling provinciefonds duidelijk zijn.

Met betrekking tot Mobiliteit werd er veel aandacht besteed aan de doorfietspaden en de adaptieve realisatie daarvan. Het gaat dan met name om de noord-zuid lopende fietsverbindingen en de verbindingen buiten het stedelijk gebied. Ook werd gevraagd naar meer inzet op het thema lopen en dit volwaardig mee te nemen als mobiliteitsvariant. De commissie is benieuwd naar het uitvoeringsprogramma. Het aanpakken van vervoersarmoede, in al zijn aspecten, is bepleit. Het is noodzakelijk om de voor OV bestemde middelen ook daarvoor te behouden. Overigens is er een verzoek uit de commissie gekomen om het niet langer te hebben over mobiliteit (geen doel op zich), maar bereikbaarheid. Er werd gevraagd naar de ontwikkelingen omtrent de Rijnbrug en de BRT Amersfoort-Veenendaal. Over mobiliteit zijn door meerdere fracties moties/amendementen aangekondigd.

De gedeputeerde gaf aan aandacht te hebben voor de doorfietsroutes en het beschikbare geld daarvoor zo efficiënt mogelijk in te zetten. De OV-middelen worden ingezet o.b.v. het coalitieakkoord, waarbij er ook zeker aandacht is voor vervoersarmoede.

Over energietransitie ging de inbreng met name over het ervoor zorgen dat de energiecorporaties voldoende in beeld zijn en dat ook bewoners ingeschakeld worden. Zorgen zijn er over het feit dat geformuleerde doelstellingen voor 2030 en 2040 niet gehaald worden. GS gaven aan dat de bewoners via het EDC worden gestimuleerd en geholpen. Het halen van 55% duurzame opwek zal moeilijk worden, vanwege de sterk

gestegen elektriciteitsvraag. Momenteel wordt er alles aan gedaan om in ieder geval de RES-doelen voor 2030 te halen.

In het kader van de circulaire economie was er discussie over het afbouwen van de lineaire economie, het stimuleren van circulair en het goed monitoren daarvan via nieuwe indicatoren. Een motie op dit vlak wordt overwogen. Er is aangegeven dat het hier om een transitie van bedrijven gaat en dat dit lastig in concrete cijfers is te vangen.

Het was D66 opgevallen dat het woord jeugd en jongerenparticipatie nauwelijks voorkomt in de begroting. De fractie heeft aangegeven een motie in gedachten te hebben om structureel jongeren te betrekken bij het opstellen van beleid. Mw. Butterman gaf aanvulling vanuit de werkgroep Toekomststoel en VVD bracht hun eerdere idee voor een jongerencommissaris naar voren. De gedeputeerde antwoordde dat participatie per traject wordt opgepakt en dat in 2025 de Participatieverordening opgesteld gaat worden. Dat is een belangrijk traject waarbij de Staten betrokken zullen worden.

PvdA sluit zich aan bij de ambitie om de woningbouw verder te versnellen en kijkt uit naar het actieprogramma. PvdA deed daarbij wel de oproep dat de herijking van de woondeals met het Rijk niet gaat leiden tot vertraging voor acties op de korte termijn. Desgevraagd gaf de partij aan dat woningbouw één van de manieren is om meer woonruimte te creëren, naast andere maatregelen zoals bijvoorbeeld splitsen en optoppen.

SGP refereerde aan het heugelijke feit dat de Nieuwe Hollandsche Waterlinie nu 4 jaar Unesco Werelderfgoed status heeft. De fractie gaf aan benieuwd te zijn hoe het gaat en wat het oplevert. Zij pleitte daarom voor een evaluatie en wil daarom een motie indienen om bij de komende Kadernota daarvoor middelen te reserveren. De gedeputeerde zegde toe in beeld brengen wat er allemaal gebeurt, wat er gedaan wordt en oplevert.

VVD kwam met het idee van een ondernemersprijs en vroeg de gedeputeerde om een ondernemersprijs als idee over te nemen. De gedeputeerde zegde toe hiervoor met een voorstel te komen dat in de Staten besproken kan worden.

Partij voor de Dieren stelde de vraag of het niet het moment is om de Motorrijtuigenbelasting te verhogen. De gedeputeerde gaf aan dat over de 'opcenten' afspraken zijn gemaakt in het coalitieakkoord en dat daar aan gehouden wordt.

ChristenUnie gaf aan te overwegen om een motie in te dienen over het quotum dat nog niet gehaald is voor de doelgroepenregister. De fractie wil hierbij aandacht vragen voor de hoger opgeleiden met afstand tot de arbeidsmarkt.

ChristenUnie gaf ook aan dat de bestrijding van invasieve exoten te beperkt en te weinig doortastend is. De fractie wil die bestrijding opschalen en bereidt daarvoor een motie c.q. amendement voor. ChristenUnie leek daarvoor bijval van een aantal fracties te krijgen. De gedeputeerde stelde zelf een extra actieplan in voorbereiding te hebben en aan een aanpak van de Amerikaanse rivierkreeften te werken n.a.v. de Natuurdoelanalyses.

Ook was ChristenUnie benieuwd of intussen duidelijk is of het nieuwe kabinet wil investeren in een vorm van landbouwcoaches. Als dat niet het geval is, wil de fractie alvast markeren dat de provincie daarvoor zelf middelen reserveert voor na 2026. In een reactie sprak de gedeputeerde de hoop uit op dit punt volgend jaar duidelijkheid van het Rijk te hebben. Ook zei ze in antwoord op CDA en Volt nog op duidelijkheid van het Rijk over de besteding van de extra gelden voor agrarisch natuurbeheer te wachten.

Verschillende fracties stelden vragen over de reserves landelijk gebied en hoeveel middelen er zijn voor de natuurrealisatie. Klopt de stelling dat er voldoende geld is om de doelen voor nieuwe natuur te halen? Partij voor de Dieren vond de opbouw en onttrekkingen uit de reserve landelijk gebied zo onduidelijk dat ze een motie overweegt om duidelijker zicht te krijgen op de geldstromen in die reserve. In haar beantwoording herhaalde de

gedeputeerde een eerdere toezegging om in een memo nadere uitleg te geven hoeveel geld er precies is voor natuurrealisatie en hoe de reserve opgebouwd is. Ook kijkt ze naar de langjarige beheerkosten voor natuur. De gedeputeerde zei in antwoord op vragen niet op een ander instrumentarium te studeren voor de realisatie van nieuwe natuur bovenop de eerder vastgestelde versnellingsstrategie. Ze maakte bekend zeer recent afspraken met Staatsbosbeheer gemaakt te hebben voor de inrichting vóór 2027 van 900 hectares natuur.

Partij voor de Dieren bepleitte dat een einde gemaakt wordt aan de openeinderegeling voor faunaschade. Enkele andere fracties reageerden dat de faunaschade niet zomaar bij de agrarische ondernemers neergelegd kan worden. VVD heeft technische vragen gesteld over de schade door de wolf en uitgaven aan rasters e.d. De fractie bepleitte de oprichting van een wolvencommissie zoals in de provincie Gelderland, die voor educatie, meer expertise en minder polarisatie zou kunnen zorgen. VVD vroeg de gedeputeerde om een nadere onderbouwing van de raming van de kosten van die commissie, zoals in het antwoord op de technische vragen is gegeven. De gedeputeerde zei toe die schriftelijk te zullen onderbouwen. VVD wil een motie indienen om tot een Utrechtse wolvencommissie te komen.

Meerdere fracties vroegen wat het veranderde rijksbeleid voor gevolgen heeft voor het Utrechts Programma Landelijk Gebied. Dat wordt meer ons Utrechtse verhaal, niet meer 'de opdracht' van het Rijk, aldus het college. De provincie zal daarbij nog meer het accent leggen op een gebiedsspecifieke en uitvoeringsgerichte aanpak in aansluiting op de koers van het Regeerprogramma. In financiële zin zijn GS aan het bekijken of er aanvullende provinciale middelen zijn vrij te maken. GS zullen daarin zeer terughoudend zijn. In de decembervergadering van uw Staten willen GS met een statenvoorstel komen dat inzicht geeft in de mogelijkheden.

Voorzitter van de Statencommissie,
Lyke Veen

Statenadviseur,
Berbel Ferwerda